

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ NR 4 POZNAŃ-PIĄTKOWO

wydane na podstawie:

ustawy z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich - art 22b i następnie tj. Dz.U. 2023 poz. 1304

Preambuła

Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich stanowią wyraz troski i zobowiązania naszej instytucji wobec najważniejszego dobra, jakim są małoletni. Przyjęcie niniejszej Standardów to nie tylko obowiązek prawny, ale także świadomy krok w kierunku tworzenia bezpiecznego i wspierającego środowiska dla naszych podopiecznych. Jest ona fundamentem naszej etyki oraz moralnego i prawnego obowiązku zabezpieczenia małoletnich przed wszelkimi formami krzywdy.

Znajomość i praktyczne stosowanie Standardów to moralny i zawodowy obowiązek wszystkich pracowników i współpracowników JSO wynikający również z ogólnych przepisów prawa.

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1. Celem Standardów przyjętych w JSO jest:

1. Uświadomienie wszystkim podmiotom, które uczestniczą w życiu JSO, jak istotne jest podejmowanie działań mających na celu ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.
2. Określenie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo małoletnich pod opieką JSO.
3. Określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie małoletnim bezpieczeństwa.
4. Określenie a następnie podjęcie odpowiednich działań w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich lub bezpośredniego zagrożenia ich bezpieczeństwa.

§ 2.1. Wszyscy pracownicy JSO kierują się jedną, główną zasadą - zawsze działają dla dobra małoletniego i z myślą o jego najlepszym interesie.

2. Wszystkie osoby wchodzące w skład personelu JSO traktują małoletnich z szacunkiem i zawsze biorą pod uwagę ich potrzeby. Wszyscy pracownicy, realizując te cele, działają zgodnie z prawem, wewnętrznymi przepisami JSO oraz zgodnie z własnymi umiejętnościami i kompetencjami.

§ 3. Ilekroć w Standardach Ochrony Małoletnich jest mowa o:

- 1) **Standardach [SOM]**– należy przez to rozumieć Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 Poznań-Piątkowo.
- 2) **Jednostkę Systemu Oświaty [JSO]**– należy przez to rozumieć Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 Poznań-Piątkowo.
- 3) **Pracodawcy** – należy przez to rozumieć Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4 Poznań-Piątkowo.

- 4) **Małoletni** – należy przez to rozumieć każdą osobę, która nie jest pełnoletnia;
- 5) **Personel** – wszystkie osoby fizyczne, pełnoletnie, które podejmują działania na rzecz małoletnich pozostających pod opieką JSO; w tym zatrudnione w JSO, a także wolontariusze, praktykanci, oraz osoby z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne, o współpracy i inne o podobnym charakterze;
- 6) **Pracownik** – osoba, którą łączy stosunek pracy z JSO;
- 7) **Nauczycielach** – należy przez to rozumieć także wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego szkoły, placówki i placówki doskonalenia nauczycieli;
- 8) **Wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono jeden oddział lub grupę małoletnich w JSO (np. grupę odbywającą zajęcia lub grupę przedszkolną);
- 9) **Rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów małoletniego lub osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad małoletnim;
- 10) **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć kierownika JSO lub osobę go zastępującą; sprawującą nadzór nad realizacją Standardów;
- 11) **Radzie pedagogicznej** – należy przez to rozumieć organ kolegialny JSO w zakresie realizacji jej statutowych zadań dotyczących kształcenia, wychowania i opieki;
- 12) **Krzywdzeniu małoletnich** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie działania wobec małoletnich przez osoby fizyczne, które narusza jego dobra. Szczególnymi formami krzywdzenia intencjonalnego wymagającymi dodatkowej ochrony małoletnich jest przemoc (fizyczna, psychiczna, wykorzystanie seksualne, zaniedbanie);
- 13) **Zgodzie rodzica** – zgoda co najmniej jednego z rodziców. W przypadku rozpoznania braku porozumienia między rodzicami małoletniego wymagana jest zgoda obojga rodziców lub skierowanie sprawy do sądu rodzinnego.
- 14) **Osoba odpowiedzialna za Standardy** – kierownik jednostki organizacyjnej lub osoba wyznaczona przez kierownika JSO koordynująca realizację Standardów;
- 15) **Osoba odpowiedzialna za Internet** - osoba wyznaczona przez kierownika JSO sprawująca nadzór i koordynację działań realizacją Standardów w zakresie korzystania z Internetu;
- 16) **Osoba Godna Zaufania** - osoba wyznaczona przez kierownika jednostki do przyjmowania zgłoszeń w sprawach objętych Standardami bezpośrednio od małoletnich, personelu i innych osób oraz nadawanie sprawom dalszego biegu;
- 17) **Osoba Zaufania** - każda osoba pełnoletnia z personelu JSO, której małoletni zgłosił osobiście naruszenie własnych dóbr;
- 18) **Dane osobowe małoletniego** – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Rozdział 2.

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich

§ 4 Obowiązek zapoznania się z czynnikami ryzyka i symptomami krzywdzenia małoletnich

1. Pracownicy JSO mają wiedzę i w trakcie swojej pracy zwracają uwagę na czynniki mogące zagrażać małoletnim oraz na symptomy, które mogą wskazywać na możliwość krzywdzenia ich.

2. Za czynniki ryzyka rozumie się takie wskaźniki, które mogą zwiększać ryzyko krzywdzenia małoletniego opisane w załączniku nr 1 do niniejszej Standardów.

3. Za symptomy krzywdzenia rozumie się takie wskaźniki, które mogą wskazywać na krzywdzenie małoletniego określone w załączniku nr 2 do niniejszej Standardów.

§ 5. 1. Rozpoznawanie czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich

Zrozumienie czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia małoletnich i umiejętność ich rozpoznawanie pomagają w:

- 1) zidentyfikowaniu małoletnich bardziej narażonych na krzywdzenie,
- 2) planowaniu działań profilaktycznych (zapobiegawczych) skierowanych do rodzin i samych małoletnich,
- 3) przerwaniu krzywdzenia małoletnich.

2. Incydent naruszenia dobra małoletniego: sytuacja jednorazowa, w której dochodzi do naruszenia dobra małoletniego lub zdarzenie zagrażające dobru małoletniego.

3. Znaczenie symptomów i czynników ryzyka:

- 1) Rozpoznanie pojedynczych czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia wymagają reakcji,
- 2) Rozpoznanie ich nie oznacza jednoznacznego krzywdzenia małoletniego, nie powinno prowadzić również do automatycznego sformułowania podejrzenia krzywdzenia.
- 3) Gdy liczba tych czynników i symptomów rośnie lub jeden czynnik lub symptom się nasilają, konieczne jest dokładne obserwowanie małoletniego i/lub rodziny w celu możliwie niezwłocznego podjęcia decyzji o sformułowaniu podejrzenia krzywdzenia.

4. Znaczenie incydentów naruszenia dobra małoletniego:

- 1) rozpoznane pojedyncze incydenty naruszenia bezpieczeństwa małoletniego, szczególnie jeśli ma miejsce na terenie JSO, wymagają natychmiastowej reakcji;
- 2) incydenty, jeżeli niosą dalsze skutki dla dobra małoletniego mogą być rozpoznane jako symptom krzywdzenia, szczególnie gdy nie uda się zabezpieczyć dobra małoletniego i innych małoletnich lub im zapobiec.

§ 6. Postępowanie profilaktyczne

1. Reakcja na incydent naruszenia bezpieczeństwa małoletniego:

- 1) Każdy nauczyciel przy wsparciu personelu podejmuje niezwłoczne działania mające na celu doraźne zabezpieczenie dobra i bezpieczeństwa małoletniego i innych małoletnich w toku bieżącej pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej.
- 2) **Jeżeli incydent ma dalsze konsekwencje lub skutki, szczególnie gdy nie uda się zabezpieczyć dobra małoletniego i innych małoletnich w wyniku reakcji, nauczyciel przy wsparciu personelu** podejmuje dalsze działania, o których mówi się w punkcie 2. traktując ten incydent jako symptom krzywdzenia.

2. Reakcja na rozpoznany czynnik ryzyka, symptom: Jeżeli nauczyciel lub osoba z personelu rozpoznaje, czynniki ryzyka, symptomy krzywdzenia małoletniego, powinien natychmiast zareagować realizując poniższe kroki lub postępując zgodnie z odpowiednią do sytuacji procedurą interwencji określoną w dalszej części Standardów:

- 1) **Działania doraźne:** Każdy nauczyciel przy wsparciu personelu podejmuje niezwłoczne działania mające na celu zabezpieczenie dobra i bezpieczeństwa małoletniego i innych małoletnich w toku bieżącej pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej oraz wyjaśnienie okoliczności zajścia.
- 2) **Informowanie dyrektora:** Jeśli czynniki ryzyka oraz symptomy są zauważane przez nauczyciela, przez personel lub inną osobę dorosłą, informuje się o tym dyrektora lub **osobę godną zaufania**, którzy podejmuje dalsze działania.
- 3) **Monitorowanie sytuacji:** Pracownicy regularnie sprawdzają sytuację i dobrostan małoletnich, u których widoczne są czynniki ryzyka lub symptomy krzywdzenia.
- 4) **Rozmowa profilaktyczna z rodzicami:** Jeśli pracownicy JSO zidentyfikują czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia, rozmawiają o tym z rodzicami, przekazując informacje o dostępnym wsparciu, takim jak pomoc psychologiczna czy materialna, i motywują do szukania pomocy, jeżeli zachodzi taka potrzeba.

- 5) **Sformułowanie podejrzenia krzywdzenia:** w przypadku ponownego występowania incydentów naruszenia bezpieczeństwa małoletniego lub w sytuacji, gdy liczba czynników ryzyka i symptomów rośnie, możliwie niezwłocznie formułuje się podejrzenie krzywdzenia małoletniego zgodnie z procedurami omówionymi w dalszej części Standardów.

Rozdział 3.

Zasady bezpiecznych relacji w JSO

§ 7.1. Zasada Działania dla Dobra Małoletniego: nadrzędną zasadą, którą wszyscy pracownicy muszą przestrzegać, jest podejmowanie działań z myślą o dobru małoletniego i w jego najlepszym interesie.

2. **Profesjonalna Relacja z Małoletnim:** Personel zobowiązany jest utrzymywać profesjonalne relacje z małoletnimi mieszczące się w granicach jego powierzonych zadań i pełnionej roli.

3. **Adekwatna Reakcja i Działanie:** Każda reakcja, komunikat lub działanie pracownika wobec małoletniego powinny być dostosowane do konkretnej sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe również wobec innych małoletnich. W sytuacjach budzących wątpliwości co do przyjętego sposobu postępowania należy sporządzić notatkę służbową.

4. **Szacunek i Uwzględnianie Potrzeb Małoletnich:** Pracownicy traktują małoletnich z szacunkiem, biorąc pod uwagę ich godność i rozpoznając ich potrzeby.

§ 8. Sformułowanie zasad bezpiecznych relacji

1. **Zasady Bezpiecznej Relacji Dorosłych z Małoletnimi:** Zasady bezpiecznej relacji personelu z małoletnimi znajdują się w załączniku nr 3 do niniejszej Standardów.

2. **Zasady Bezpiecznej Relacji Między Małoletnimi:** Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi są opisane w załączniku nr 4 do Standardów.

§ 9. Pracownicy i małoletni znają i stosują zasady bezpiecznych relacji opisane w załączniku nr 3 i 4 do niniejszej Standardów.

Rozdział 4.

Obowiązki Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 jako pracodawcy lub jako innego organizatora w zakresie działalności związanej ze świadczeniem porad psychologicznych oraz osób zatrudnianych i dopuszczanych do takiej działalności

§ 10. Obowiązki Poradni i personelu

Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności, a związanej ze świadczeniem porad psychologicznych na Poradni oraz na osobie, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do takiej działalności, wypełnia się obowiązki określone w art. 21 ust. 2–8 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich

§ 11. Rekrutacja Pracowników

Rekrutacja pracowników w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, takimi jak: ustawa Karta Nauczyciela, ustawa o pracownikach samorządowych, ustawa Kodeks pracy, a także ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

§ 12. Sprawdzenie w Rejestrze Sprawców Przeprowadzenia na Tle Seksualnym

Przed zatrudnieniem pracownika lub nawiązaniem z osobą innej formy współpracy skutkującej działaniem na terenie JSO, dyrektor jest zobowiązany sprawdzić tę osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym [także w rejestrze z dostępem ograniczonym i Rejestrze Państwowej Komisji].

§ 13. Dodatkowe Wymagania Przed Zatrudnieniem/Nawiązaniem Współpracy

1. Przed zatrudnieniem pracownika oraz nawiązaniem współpracy z inną osobą fizyczną lub prawną na terenie JSO pracodawca wymaga:

- a) dostarczenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego;
- b) oświadczenia o państwach zamieszkania innych niż Rzeczpospolita Polska w ciągu ostatnich 20 lat, a także, jeżeli dotyczy, informacji z rejestru karnego z innych państw;
- c) obywatele innych państw, a także osoby zamieszkujące w innych krajach niż Rzeczpospolita Polska w ciągu ostatnich 20 lat muszą dostarczyć informację z rejestru karnego danego kraju.

2. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas osoba składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, handlu ludźmi, znęcania się), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (handlu ludźmi, znęcania się) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

3. W treści oświadczeń składanych pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia składa się oświadczenie składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

Rozdział 5.

Procedury interwencji oraz osoby odpowiedzialne – zasady ogólne

§ 14. Podejrzenie krzywdzenia małoletniego

1. Podejrzewane krzywdzenie małoletnich może przybierać różne formy, mieć skutki o różnym poziomie i obejmować różne sytuacje incydentalne lub powtarzające się w czasie. W Standardach klasyfikujemy podejrzenia krzywdzenia małoletnich jako podejrzenia:

- a) przestępstwa przeciwko małoletniemu (na przykład wykorzystanie seksualne, nękanie, znęcanie się, pobicie),
- b) Innych form krzywdzenia małoletniego, które nie są przestępstwem, takie jak krzyki, kary fizyczne, poniżanie, dyskryminacja, itp.
- c) Zaniedbanie podstawowych potrzeb życiowych małoletniego (na przykład związanych z jedzeniem, higieną czy zdrowiem a także potrzeb emocjonalnych).

2. Zatajenie posiadanych informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego jest uznawane za formę krzywdzenia ze strony osoby zatajającej.

Za zatajenie rozumie się również brak reakcji na zgłoszenie podjęte bezpośrednio od osoby małoletniej.

§ 15. Podstawowe zasady postępowania

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego interweniuje uwzględniając status osoby sprawczej (w tym: personel, nauczyciel, rodzice, inne osoby dorosłe, inny małoletni) oraz charakter krzywdzenia (jego powtarzalność, czas trwania oraz ciężar skutków).

2. Nieodłącznym elementem podjętej interwencji jest postępowanie profilaktyczne poprzedzające sformułowanie podejrzenia opisane w § 6.

3. W JSO mamy **Osobę Godną Zaufania**, do której małoletni mogą zgłaszać naruszenie własnych dóbr (krzywdy) oraz która zbiera informacje o incydentach naruszenia dobra małoletnich, czynnikach ryzyka i symptomach krzywdzenia.

4. Jeśli rodzice zgłosili krzywdzenie, **wychowawca lub Osoba Godna Zaufania** wzywa ich na spotkanie wyjaśniające i sporządza notatkę z tego spotkania.

5. W JSO każda osoba z personelu jest gotowa być dla małoletniego **Osobą Zaufania**, czyli przyjąć bezpośrednio od małoletniego zgłoszenie w dogodnej dla niego formie.

6. Małoletni zgłaszający podejrzenie krzywdzenia innego małoletniego lub swoje jest obejmowany szczególną ochroną.

§ 16. Postępowanie podstawowe w przypadku podejrzenia krzywdzenia:

1. Osoba z personelu po sformułowaniu podejrzenia krzywdzenia małoletniego tworzy **NOTATKĘ SŁUŻBOWĄ** i przekazuje informację **Osobie Godnej Zaufania**.

2. Osoba z Personelu, który podejmuje informację bezpośrednio od małoletniego o naruszeniu jego dóbr (krzywdzie) staje się **Osobą Zaufania**.

3. Osoba Zaufania informuje małoletni, że zajmie się jego zgłoszeniem i upewnia się, że sporządzona i przekazywana dalej **notatka służbowa** zawiera wszystkie informacje uzyskane od małoletniego wraz z kontekstem ich uzyskania oraz dodatkowymi wyjaśnieniami.

4. Osoba Godna Zaufania zakłada **kartę interwencji** (Załącznik nr 5 do Standardów).

§ 17. Plan Pomocy małoletniemu

1. Po wstępnym wyjaśnieniu podejrzenia krzywdzenia **Osoba Godna Zaufania** wzywa rodziców i informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia, co stanowi pierwszy krok w tworzeniu **plan pomocy** małoletniemu.

2. Osoba Godna Zaufania tworząc **plan pomocy** współpracuje z osobami zaufania i innymi pracownikami JSO.

3. **Plan pomocy** małoletniemu obejmuje:

- a) Działania JSO dla zapewnienia bezpieczeństwa małoletniemu, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia jako pierwszy krok planu.
- b) Rozpoznanie potrzeb małoletniego w związku z zaistniałą sytuacją,
- c) Formy wsparcia oferowane małoletniemu przez JSO wraz z osobami mającymi je realizować,
- d) Propozycje skierowania małoletniego do specjalistycznej pomocy, w tym zewnętrznej.

4. Osoba Godna Zaufania wraz z pracownikami współpracującymi monitoruje realizację planu, informując dyrektora i rodziców.

§ 18. Zespół Interwencyjny

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych, dotyczących krzywdzenia małoletniego, dyrektor powołuje **zespół interwencyjny**, który sporządza **Plan Pomocy** małoletniemu opisany w § 17.

2. W skład zespołu wchodzi przynajmniej Osoba Godna Zaufania oraz Osoba Zaufania oraz inni pracownicy wskazani przez dyrektora, zgodnie z zaistniałą potrzebą.

3. Zespół bazuje na informacjach Osoby Godnej Zaufania i innych jego członków, sporządzając plan.

4. Jeśli rodzice zgłosili krzywdzenie, zespół wzywa ich na spotkanie wyjaśniające.

5. Zespół może zaproponować zdiagnozowanie sytuacji w zewnętrznej, bezstronnej instytucji.

§ 19. Brak Potwierdzenia Podejrzenia: Jeśli podejrzenie zostało wykluczone rodzice są informowani o zaistniałej sytuacji na piśmie.

§ 20. Obowiązek natychmiastowego działania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dotkliwego w skutkach

1. Jeśli małoletni jest zagrożony krzywdzeniem dotkliwym w skutkach, w szczególności przemocą z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystaniem seksualnym lub zagrożone jest jego życie, niezwłocznie powinno się wezwać odpowiednie służby (np. policję, pogotowie ratunkowe pod numerem alarmowym 112, 997 lub 998).

2. Pracownik, który pierwszy zauważył zagrożenie, niezwłocznie, w tym z pomocą innych osób z personelu dokonuje poinformowania rodziców małoletniego oraz służb i wypełnia KARTĘ INTERWENCJI.

3. Jeśli po wstępnym wyjaśnieniu podejrzewa się popełnienie przestępstwa (również o innym charakterze niż wymienione w ust. 1), dyrektor składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa do policji lub prokuratury oraz wszczyna procedury „Niebieskiej Karty”.

4. Dokładne informacje wraz z uzasadnieniem wezwania służb oraz zaangażowania instytucji są rejestrowane na **karcie interwencji**.

5. Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji.

§ 21. Dokumentacja i Tajemnica

1. W trakcie i po interwencji Osoba Godna Zaufania lub Zespół Interwencyjny uzupełnia KARTĘ INTERWENCJI (Załącznik nr 5 do Standardów).

2. Wszyscy pracownicy i osoby z informacjami o krzywdzeniu zobowiązani są do zachowania tajemnicy względem osób trzecich (w tym personelu niezaangażowanego w sprawę na żadnym jej etapie).

3. Do kart interwencji oraz dokumentów z tym związanych mają dostęp jedynie upoważnione przez dyrektora osoby wymienione enumeratywnie.

Rozdział 6.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika JSO lub inną osobę dorosłą

§ 22. Podejrzenie Krzywdzenia przez osobę z personelu JSO

1. Jeśli pracownik JSO podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony (w tym na podstawie zgłoszenia rodziców lub małoletniego), przygotowuje **notatkę służbową**, którą przekazuje **dyrektorowi** za pośrednictwem **Osoby Godnej Zaufania**. Wzór notatki jest w załączniku nr 6 do Standardów.

2. Jeżeli zgłoszenie podejrzenia dotyczy **Osoby Godnej Zaufania** przekazanie informacji, o którym mowa w pkt. 1. kieruje się bezpośrednio do dyrektora.

3. Jeżeli zgłoszenie podejrzenia dotyczy dyrektora przekazanie informacji o którym mowa w pkt. 1. odbywa się w trybie rozpatrywania skarg i wniosków do właściwego organu.

4. Wyjaśnienia w sprawie zgłaszanej prowadzi **Osoba Godna Zaufania** przy wsparciu Osoby Zaufania za wiedzą i zgodą dyrektora lub dyrektor osobiście za wyłączeniem sytuacji opisanej w pkt. 3., gdy jest ono prowadzone przez właściwy organ.

§ 23. Działania w przypadku Krzywdzenia przez osobę z personelu

1. Jeżeli osoba z personelu JSO jest podejrzewana o krzywdzenie małoletniego lub małoletnich, dyrektor podejmuje samodzielnie lub przy wsparciu Osoby Godnej Zaufania, adekwatne do sytuacji kroki:
 - a) Natychmiast odsuwa osobę z personelu od wykonywania czynności z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
 - b) Podejmuje czynności wyjaśniające, w tym przynajmniej rozmawia z małoletnim i innymi z szacunkiem, starając się zrozumieć sytuację.
 - c) Przeprowadza dyscyplinującą rozmowę z osobą z personelu, przedstawiając możliwe konsekwencje łamania Standardów.
 - d) Następnie dyrektor ocenia czy konieczne jest i postępuje adekwatnie z przepisami w zakresie:
 - podjęcia działań dyscyplinarnych wobec pracownika wynikających np. z Karty Nauczyciela lub Kodeksu Pracy.
 - Zgłoszenia, do policji lub prokuratury, jeżeli podejrzenie nosi znamiona uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, korzystając z wzoru w załączniku nr 7.
 - e) Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji i służb.
2. Osoba Godna Zaufania podejmuje, adekwatne do sytuacji kroki:
 - a) Rozmawia z małoletnim i innymi, szanując ich godność.
 - b) Tworzy Plan Pomocy Małoletniemu samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami.
 - c) Rozmawia z rodzicami, przedstawiając Plan Pomocy małoletniemu.
 - d) Współpracuje z rodzicami i innymi nauczycielami w realizacji planu.

§ 24. Działania w przypadku Krzywdzenia Ze Strony Osoby Dorosłej Niebędącej Personelem i Rodzicem

1. Dyrektor ocenia czy zasadne jest sformułowanie podejrzenia popełnienia przestępstwa i gdy ma to miejsce zgłasza je do policji lub prokuratury, korzystając z wzoru w załączniku nr 7.
2. Osoba Godna Zaufania podejmuje, adekwatne do sytuacji kroki:
 - a) Rozmawia z małoletnim i innymi, szanując ich godność.
 - b) Tworzy Plan Pomocy Małoletniemu samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami.
 - c) Rozmawia z rodzicami, przedstawiając Plan Pomocy małoletniemu.
 - d) Współpracuje z rodzicami i innymi nauczycielami w realizacji planu.

Rozdział 7.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub osobę najbliższą

§ 25. Podejrzenie Krzywdzenia przez Rodziców

1. Jeśli pracownik JSO podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony przez rodziców, tworzy Notatkę Służbową którą przekazuje dyrektorowi za pośrednictwem Osoby Godnej Zaufania. Wzór notatki jest w załączniku nr 6 do Standardów.
2. Jeśli zgłoszenie krzywdzenia pochodzi od małoletniego, pracownik JSO wysłuchuje go, zapisując notatkę służbową (zał. nr 1) i informując o tym Osobę Godną Zaufania zgodnie z trybem wskazanym w punkcie 1.

§ 26. Działania w przypadku Krzywdzenia Ze Strony osób najbliższych

1. Jeśli rodzice są podejrzani o krzywdzenie małoletniego, prowadzi się z nimi czynności profilaktyczne opisane w § 6.

2. Po wyczerpaniu czynności opisanych w § 6 lub w sytuacji, gdy o krzywdzenie jest podejrzewana inna niż rodzic osoba spokrewniona lub najbliższa, tj. po sformułowaniu podejrzenia krzywdzenia, dyrektor samodzielnie lub wspólnie z Osobą Godną Zaufania lub z zespołem interwencyjnym podejmuje, następujące i adekwatne do sytuacji działania:

- a) Niezwłocznie zabezpiecza dobro małoletniego w ramach posiadanych środków i możliwości od wykonywania czynności z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
 - b) Podejmuje się czynności wyjaśniające, w tym przynajmniej rozmawia z małoletnim i innym członkiem rodziny niepodejrzewanym o krzywdzenie małoletniego okazując rozmówcom szacunek i starając się zrozumieć sytuację.
 - c) Następnie dyrektor po konsultacji z pracownikami zaangażowanymi w sprawę, ocenia konieczność dalszych działań i postępuje samodzielnie lub z pomocą Osoby Godnej Zaufania, adekwatnie z przepisami prawa, przynajmniej jedną z poniższych ścieżek:
 - Przeprowadza dyscyplinującą rozmowę z rodzicami, przedstawiając możliwe konsekwencje łamania Standardów odnotowując ich współpracę w rozmowie i podejmowaniu działań naprawczych;
 - Zgłasza zaniedbanie lub przemoc ze strony rodziców, które kieruje się do lokalnego ośrodka pomocy społecznej z adnotacją o potrzebie pomocy rodzinie lub poprzez wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”.
 - Zgłasza wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny szczególnie w sytuacji zagrożenia dobra małoletniego.
 - Zgłasza podejrzenie popełnienia przestępstwa do prokuratury lub na policje, szczególnie dopilnowując tego obowiązku w przypadku przestępstw ściganych z urzędu.
3. Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji i służb.

§ 27. Diagnoza Sytuacji i Plan Pomocy małoletniemu

1. Osoba Godna Zaufania podejmuje, adekwatne do sytuacji kroki:

- a) Rozmawia z małoletnim i innymi, szanując ich godność.
- b) Tworzy Plan Pomocy Małoletniemu samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami.
- c) Informuje rodziców oraz opiekunów małoletniego nie będących sprawcami krzywdzenia o działaniach podejmowanych.
- d) Współpracuje z opiekunami i innymi nauczycielami w realizacji planu.

2. W przypadku jednorazowej przemocy fizycznej lub psychicznej, gdy rodzice nie współpracują, dyrektor składa wniosek do sądu rodzinnego (zał. nr 7).

3. Osoba Godna Zaufania informuje dyrektora o swoich działaniach, monitorując sytuację małoletniego i organizując wsparcie.

Rozdział 8.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rówieśników

§ 28. Krzywdzenie małoletniego przez innych małoletnich w PLACÓWCE

1. Jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony przez innych małoletnich na terenie JSO, przygotowuje NOTATKĘ SŁUŻBOWĄ i przekazać informację **Osobie Godnej Zaufania lub Dyrektorowi placówki**. Wzór notatki jest w załączniku nr 6 do Standardów.

2. Jeśli zgłoszenie pochodzi od małoletniego, pracownik JSO wysłuchuje go bez obecności innych osób małoletnich, sporządza notatkę służbową (zał. nr 1) i powiadamia **Osobę Godną Zaufania lub Dyrektora placówki**.

3. **Osobę Godną Zaufania** zawiadamia **Dyrektora**, a w jego obecności przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z osobą poszkodowaną i osobami podejrzanymi.

4. Osoba godna zaufania wraz z Dyrektorem opracowuje PLAN POMOCY MAŁOLETNIEMU, oddzielnie dla sprawcy/ów i poszkodowanego.

5. Dyrektor monitoruje sytuację małoletniego we współpracy z osobą godną zaufania i rodzicami/opiekunami.

§ 29. Rozmowy w Sprawie Krzywdzenia w PLACÓWCE

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innych małoletnich na terenie JSO (np. na zajęciach), należy przeprowadzić osobno rozmowę wyjaśniającą z małoletnim podejrzanym i jego rodzicami, a także rozmowę z małoletnim krzywdzonym i jego rodzicami. Ustalenia są spisywane na KARCIE INTERWENCJI (zał. nr 5). Oddzielne karty są dla małoletniego krzywdzącego i krzywdzonego.

2. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzewany o krzywdzenie sam nie jest krzywdzony przez inne osoby. W przypadku potwierdzenia, należy zastosować odpowiednie procedury zawarte w **Standardach**.

3. Rozmowa wspólna może odbyć się jako jeden z punktów **Planów pomocy małoletnim** po zaakceptowaniu takiego rozwiązania przez wszystkie zainteresowane strony.

§ 30. Jednorazowa krzywda spowodowana przez małoletniego w JSO

1. Jeśli małoletni doświadcza jednorazowej i jednocześnie dotkliwej krzywdy, w szczególności o charakterze przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej, dyrektor składa wniosek do sądu rodzinnego o wszczęcie postępowania w sprawie o demoralizację (w przypadku, gdy sprawcą jest małoletni w wieku co najmniej 10 lat).

2. W przypadku sytuacji jednorazowej krzywdy, w tym dotkliwej, gdy sprawcą jest osoba poniżej 10 roku życia stosuje się postępowanie wskazane w **§ 6. Traktując ten incydent jako symptom krzywdzenia małoletniego sprawcy**.

§ 31. Plan Pomocy

1. We współpracy z rodzicami małoletniego opracowuje się PLAN Pomocy.

2. W planie pomocy dla małoletniego podejrzanego należy uwzględnić działania nakierowane na zmianę jego niepożądanych i problemowych zachowań.

§ 32. Krzywdzenie poza JSO.

1. Jeśli małoletni krzywdzący nie uczęszcza do JSO, również gdy krzywda nastąpiła poza terenem JSO, organizuje się rozmowy z małoletnim krzywdzonym, ewentualnymi innymi świadkami i rodzicami małoletniego krzywdzonego informując o dostępnych formach wsparcia.

2. W uzasadnionych przypadkach dyrektor podejmuje dalsze kroki prawne opisane w **Standardach**.

§ 33. Małoletni podejrzany o Przesłęstwo

1. Jeśli małoletni podejrzany o krzywdzenie ma 13-17 lat i jego zachowanie jest czynem karalnym, należy poinformować sąd rodzinny o możliwości popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

§ 34. Małoletni podejrzany o Przesłęstwo po 17 roku życia

1. Jeśli małoletni podejrzany o krzywdzenie ma powyżej 17 lat i jego zachowanie stanowi przestęstwo, należy poinformować miejscową jednostkę prokuratury o możliwości popełnienia przestęstwa przez nieletniego.

Rozdział 9.

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§ 35. Ochrona Danych Osobowych małoletnich w Placówce

Szanując prawo małoletniego do prywatności i ochrony swoich rzeczy osobistych, Poradnia gwarantuje ochronę wizerunku każdego małoletniego - Poradnia nie utrwała, nie przetwarza i nie publikuje zdjęć małoletnich

Rozdział 10.

Zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami

§ 36. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet i dostęp do materiałów edukacyjnych:

1. Poradnia nie daje możliwości dostępu do Internetu dzieciom, z wyjątkiem sytuacji wykorzystywania narzędzi komunikacji elektronicznej podczas diagnozy i terapii.
2. Poradnia nie ma stanowisk komputerowych z otwartym dostępem do Internetu.
3. Dostęp w powyższych sytuacjach małoletni realizuje za pomocą komputera - Internetu pod indywidualnym nadzorem nauczyciela, bez możliwości samodzielnego korzystania z Internetu.

§ 37. Procedura ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie:

1. Za treści szkodliwe i zagrożenia w sieci można uznać:
 - a) treści szkodliwe czyli niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (np. treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, nawołujące do działań niezgodnych z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków);
 - b) formy cyberprzemocy, np.: publikowanie poniżających filmów lub zdjęć, publikowanie ośmieszających, wulgarnych, komentarzy i postów; wykluczanie z internetowych społeczności nękanie, straszenie, szantażowanie, podszywanie się pod kogoś wbrew jego woli.
2. Dyrektor Poradni podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed łatwym dostępem do szkodliwych treści z sieci i zagrożeniami w sieci, w szczególności poprzez:
 - a) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego;
 - b) instalowanie aplikacji filtrujących na każdym komputerze, z których korzystają pracownicy i dzieci;
 - c) zobowiązanie nauczyciela do poinformowania małoletniego o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu, w przypadku gdy małoletni ma dostęp do Internetu pod jego nadzorem.
3. Nauczyciel czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez małoletnich podczas diagnozy lub terapii.

§ 38. Zabezpieczanie Sieci Internetowej

1. Dyrektor wyznaczył osobę odpowiedzialną za Internet, która dba o zabezpieczenie sieci przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalowanie i aktualizowanie stosownego oprogramowania.

§ 39. Reakcja na Niebezpieczne Treści

1. W przypadku wykrycia niebezpiecznych treści, osoba odpowiedzialna informuje o tym fakcie Dyrektora, który organizuje rozmowę małoletniego z Osobą Godną Zaufania informując o tym jednocześnie rodziców.
2. Osoba Godna Zaufania rozmawia z małoletnim na temat bezpieczeństwa w Internecie.
3. Jeżeli podczas rozmowy ujawni się, że małoletni jest krzywdzony, podejmuje się działania opisane w Standardach.

Rozdział 11.

Monitoring stosowania Standardów

§ 40. Odpowiedzialność za Standardy Ochrony Małoletnich:

1. Dyrektor jako organ zarządzający jest odpowiedzialny przynajmniej za:
 - a) Wdrażanie standardów, w tym określenie sposobu w jaki to ma być realizowane.
 - b) Nadzór nad wdrażaniem i realizowaniem standardów.
2. **Osoba odpowiedzialna za Standardy, wyznaczona przez dyrektora, która:**
 - a) Odpowiada za przygotowanie pracowników do przestrzegania Standardów poprzez organizację wewnętrznych szkoleń, w których pracownicy uczestniczą i potwierdzają swój udział; w tym dla nowych pracowników.
 - b) Monitorowanie realizacji Standardów; w tym ewentualne badania ankietowe lub inne formy zbierania danych (minimum raz na 12 miesięcy wśród pracowników, rodziców i małoletnich JSO).
 - c) Odpowiada za przygotowanie sprawozdanie z monitoringu obejmującego przebieg realizacji działań wypisanych w a) i b).
3. **Osoba Godna Zaufania** odpowiada za monitorowanie spraw zgłoszonych i podejmowanych w ich ramach reakcji oraz działań, w tym poprzez **Prowadzenie Rejestru Zgłoszeń na podstawie Kart Interwencji**.
4. Cała społeczność JSO jest odpowiedzialna za przestrzeganie standardów oraz ewentualne proponowanie zmian do nich.

§ 41. Konsultacje w Ramach Monitoringu

1. W trakcie monitoringu standardów ochrony małoletnich dyrektor, **Osoba Odpowiedzialna Za standardy oraz Osoba Godna Zaufania** konsultują się z rodzicami i małoletnimi podczas spotkań.
2. Zmiany w standardach wprowadza dyrektor po dalszych konsultacjach z wszystkimi organami JSO informując o nich pracowników, małoletnich i rodziców.

Rozdział 12.

Przepisy końcowe

§ 42. Wprowadzenie Standardów

1. Standardy zaczyna obowiązywać od 25.06.2024r.
2. Informacja o standardach i ich obowiązywaniu jest upowszechniana w JSO w sposób dostępny dla personelu, małoletnich i ich rodziców, poprzez określone kanały komunikacji na przykład poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń dla pracowników, przesłanie tekstu drogą elektroniczną (do kont pracowników z zastosowaniem służbowej poczty e-mail), a także poprzez umieszczenie na stronie internetowej oraz na ogólnodostępnej tablicy ogłoszeń w formie skróconej, dostosowanej dla małoletnich.
3. Zasady zawarte w Standardach obowiązują wszystkich pracowników JSO, włącznie z wolontariuszami, stażystami, praktykantami i innymi osobami, które mają kontakt z małoletnimi w JSO, a swoje zrozumienie treści potwierdzają własnoręcznym podpisem.

4. Każdy pracownik jest zobowiązany przeczytać Standard i ich przestrzegać co potwierdzone jest pisemnym oświadczeniem.

5. Każdy członek personelu musi wyrazić w formie oświadczenia gotowość do bycia Osobą Zaufania i podjęcia odpowiednich działań w przypadku pobrania zgłoszenia krzywdzenia bezpośrednio od małoletniego.

Standardy Ochrony Małoletnich opracował Zespół w składzie:

mgr Ewa Siwecka – Dyrektor Poradni - nauczyciel pedagog

mgr Anna Maciejewska – nauczyciel pedagog

mgr Ewelina wieczorek – nauczyciel pedagog